

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

08/09/2021

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Οι Θέσεις μας επί των αυξημένων αναγκών, τα προβλήματα και τις προοπτικές που δημιουργούνται στην ειδική εκπαίδευση

Αξιότιμε Πρόεδρε της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής και Αξιότιμοι Βουλευτές,

Σας ευχαριστούμε για τη σημερινή συνάντηση με σκοπό τη συζήτηση των προβλημάτων της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που ταλανίζουν τα παιδιά με αναπηρίες ή/και εκπαιδευτικές ανάγκες.

Είναι πλέον γνωστό, ότι το Υπουργείο Παιδείας Πολιτισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) έχει αποστείλει προτεινόμενο νομοσχέδιο και κανονισμούς Ενιαίας Εκπαίδευσης προς τη Νομική υπηρεσία για εξέταση, με σκοπό την κατάληξη τους ενώπιον του κοινοβουλευτικού σώματος, για ψήφιση με βάση τη διαδικασία που έχει ξεκινήσει από το 2017. Σχόλια επί του νέου νομοσχεδίου και κανονισμών, που προτείνονται ακολουθούν αργότερα. Οι Σύνδεσμοι μας εδώ και χρόνια, παρακολουθούν την διαστρεβλωμένη και ανακόλουθη εφαρμογή των διατάξεων της υφιστάμενης νομοθεσίας της Ειδικής Εκπαίδευσης (Ν.113(i)1999), των κείμενων Κανονισμών (ΚΔΠ186/2001) και τροποποιήσεων τους ως επίσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για Άτομα με Αναπηρία (N8(iii)2011), εκ μέρους του ΥΠΠΑΝ. Ως αντίβαρο των αντιδράσεων, το ΥΠΠΑΝ, παρατηρείται να βομβαρδίζει με ανακοινώσεις στον τύπο και στην παρουσίαση του απαράδεκτου νομοσχεδίου και κανονισμών για την Ενιαία Εκπαίδευση. Εν τω μεταξύ η υφιστάμενη νομοθεσία, συνεχίζει σε θέματα ουσίας να παραγνωρίζεται. Μαζικές αντιδράσεις γονέων, μέσω της δικαστικής οδού πρακτικά δεν παρατηρούνται και ούτε εξυπηρετούν το καλώς νοούμενο συμφέρον του παιδιού, αφού μέχρι να εκδικαστεί κάποια υπόθεση, το παιδί αλλάζει τάξη ή βαθμίδα και η όποια απόφαση θα είναι πρακτικά ανεφάρμοστη.

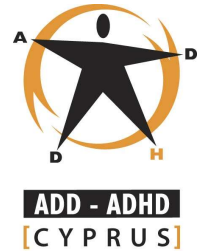
Επιπλέον, ένα ζήτημα σοβαρό και επίκαιρο των ημερών, λόγω πολλών υποθέσεων που βλέπουν το φως της δημοσιότητας και που υποχρεώνει το κοινοβουλευτικό σώμα, το ΥΠΠΑΝ, τους γονείς να δυσανασχετούν, είναι το θέμα των σχολικών συνοδών των παιδιών της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

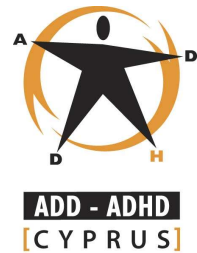
Επακόλουθα των πιο πάνω, θα αναλύσουμε παρακάτω, τα προβλήματα και τις εισηγήσεις μας, διαχωρισμένα σε σχέση με την υφιστάμενη νομοθεσία, την αναμενόμενη νομοθεσία Ενιαίας Εκπαίδευσης και το θέμα των σχολικών συνοδών.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ

I. Προβλήματα με την υφιστάμενη νομοθεσία Ειδικής Εκπαίδευσης:

Υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων είναι όπως ακολουθούν και εφαρμόζουν την υφιστάμενη νομοθεσία. Αντίθετα λοιπόν, το ΥΠΠΑΝ συνεχίζει να την παραβιάζει και να την εφαρμόζει κατά το δοκούν. Αυτό συμπεραίνεται και τεκμηριώνεται από τις συνεχόμενες ενστάσεις και καταγγελίες των γονιών – μελών μας ή και ευρύτερα.

1. Πργ.3.1 N113(i)1999: *Παιδί με ειδικές ανάγκες για το οποίο προσδιορίστηκε ειδική αγωγή και εκπαίδευση φοιτά σε τάξη συνηθισμένου σχολείου εφοδιασμένου με τις κατάλληλες υποδομές, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις για τις οποίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, κρίνεται διαφορετικά.*
 - Παρατηρείται συστηματικός και υπέρμετρος αποκλεισμός των παιδιών μας από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας και ολοένα αυξανόμενη ένταξη τους στις Ειδικές Μονάδες και τα Ειδικά Σχολεία, χωρίς τεκμηρίωση.
2. Πργ.9 N113(i)1999: *Οι επαρχιακές επιτροπές υποχρεούνται να λαμβάνουν αποφάσεις βάσει αξιολόγησης του παιδιού από πρωτοβάθμια ομάδα που να περιλαμβάνει όπου χρειάζεται γιατρό και οποιοδήποτε άλλο ειδικό απαιτεί η τεκμηρίωση.*
 - Αυτό αφήνεται κατά κανόνα στην πρωτοβουλία του κηδεμόνα ή γονέα ή χάνεται.
3. Πργ. 10,11 N113(i)1999: *Υπάρχει το δικαίωμα του γονέα ή κηδεμόνα να παρίσταται στην αξιολόγηση με δικό του ειδικό επιστήμονα της επιλογής του.*
 - Τα δικαιώματα του πριν την αξιολόγηση δεν του επεξηγούνται.
4. Πργ. 12, 13 ΚΔΠ186/2001:
 - Απουσιάζουν κατά κανόνα από τις αποφάσεις των Επαρχιακών Επιτροπών η συμπλήρωση της αναγκαίας έκθεσης ως παράρτημα του κανονισμού 13 στην οποία δεν συμπληρώνονται κατά κανόνα οι

ακόλουθες πρόνοιες. Ο αριθμός των παιδιών της τάξης στην οποία φοιτούν παιδιά με ειδικές ανάγκες, οι εξαιρέσεις και απαλλαγές του παιδιού, καθώς και οι τροποποιήσεις ή προσαρμογές στο αναλυτικό πρόγραμμα και η παροχή μέσων ή διευκολύνσεων, το είδος της εκπαιδευτικής, ψυχολογικής, επιστημονικής ή άλλης στήριξης και της εν γένει βοήθειας που χρειάζεται σε μέσα ή άλλως, να παρασχεθεί στο παιδί, οι αναγκαίες οικοδομικές και περιβαλλοντικές αλλαγές ή συμπληρώσεις για την κατάργηση των αρχιτεκτονικών φραγμών στο σχολείο που προτείνεται, ο βαθμός απαλλαγής των εκπαιδευτικών λειτουργιών που έχουν την ευθύνη της τάξης στην οποία φοιτά το παιδί από διδακτικές περιόδους, κάθε άλλο που εμπλέκεται, με σκοπό την παροχή στο παιδί βοήθειας, στα πλαίσια της έννοιας της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης.

- Μετά την αξιολόγηση η απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ αιτιολογημένη, αφού συνήθως αποτελείται από μερικές γραμμές που αναφέρουν μόνο λακωνικά την απόφαση.

5. Πργ. 16 ΚΔΠ186/2001:

- Οι επαρχιακές επιτροπές κατά κανόνα δεν επαναξιολογούν τις ανάγκες του παιδιού τουλάχιστον ανά διετία.

6. Πργ.18.4α Ν113(i)1999: *Παιδιά για τα οποία έχει προσδιοριστεί ειδική αγωγή και εκπαίδευση υποβάλλονται σε εξετάσεις και σε διαγωνίσματα του ίδιου επιπέδου και απαιτήσεων όπως και για τους υπόλοιπους μαθητές, που προνοούνται από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, προσαρμοσμένα στις επιστημονικά αξιολογημένες ειδικές τους ανάγκες.*

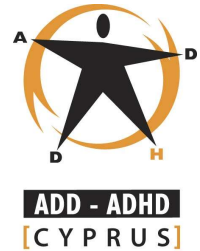
- Μαθητές που λαμβάνουν ειδική αγωγή και εκπαίδευση λόγω του μαθησιακού προφίλ τους, έχουν εκ των πραγμάτων, περισσότερες πιθανότητες να καταγράψουν κακές επιδόσεις ή/και να αποτύχουν εντελώς όταν αξιολογούνται με εξεταστικά δοκίμια στα οποία δεν έχουν γίνει οι εύλογες προσαρμογές που θα τους επιτρέψουν, αφενός να έχουν πρόσβαση στο εξεταστικό δοκίμιο, αφετέρου να μπορούν να δείξουν αυτό που έμαθαν. Οι Επαρχιακές Επιτροπές υποχρεούνται όπως με αποφάσεις τους διευκρινίζουν την έννοια της διαφοροποίησης της διδασκαλίας και των εξεταστικών δοκιμίων στην βάση των ατομικών αναγκών και του μαθησιακού προφίλ του κάθε παιδιού.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

7. Πργ. 23 ΚΔΠ186/2001:

- Κατά κανόνα δεν γίνεται κατάρτισμός, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς του παιδιού εξατομικευμένου προγράμματος αγωγής και εκπαίδευσης και σε προέκταση διαφοροποιημένη διδασκαλία προς στήριξη της ειδικής εκπαίδευσης του παιδιού. Κατά κανόνα οι αποφάσεις τους είναι τυποποιημένες.

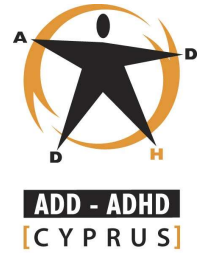
8. Πργ. 78 ΚΔΠ186/2001 :

- Δεν τηρούνται γενικές απαιτήσεις στις αίθουσες διδασκαλίας με συνήθη καταπάτηση των αναγκαίων ελάχιστων εμβαδών. Επιπλέον από τις ειδικές αίθουσες διδασκαλίας απουσιάζει ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός.

II. Προβλήματα με την αναμενόμενη νομοθεσία Ενιαίας κπαίδευσης:

Αναφορικά με τον τρόπο παροχής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Κύπρο, σε σχετική Έκθεση της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού (ΕΠΔΠ) η οποία δημοσιοποιήθηκε το 2017, η επίτροπος εισηγήθηκε όπως, το ΥΠΠΑΝ προχωρήσει στη σύσταση επιτροπής ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, η οποία να προβεί σε αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος παροχής εκπαίδευσης σε παιδιά με αναπηρία, διερευνώντας κατά πόσο το σύστημα αυτό συνάδει με τις πρόνοιες της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (N8(iii)2011).

Το ΥΠΠΑΝ φαίνεται ότι υιοθέτησε την εισήγηση της επιτρόπου, με σκοπό την κατάληξη σε σύνταξη νέας νομοθεσίας Ενιαίας Εκπαίδευσης και σχετικών κανονισμών της. Απευθύνθηκε στον Ευρωπαϊκό Φορέα για την Ειδική και Ενιαία Εκπαίδευση ο οποίος βάσει σύμβασης που σύναψε με το ΥΠΠΑΝ, έστειλε τους εμπειρογνώμονες του, οι οποίοι κατέθεσαν τις επιστημονικές απόψεις τους και έλαβαν μέρος σε διαδικασία διαβούλευσης με σημαντικούς φορείς, παράγοντες και συνδέσμους οι οποίοι επηρεάζονται από την ενιαία εκπαίδευση, όλα κάτω από τον συντονισμό του ΥΠΠΑΝ. Οι πλείστοι των συμμετεχόντων που έλαβαν μέρος στην διαδικασία, μεταξύ αυτών πανεπιστήμια και πολλές οργανώσεις αποχώρησαν, καταγγέλλοντας την ως μη αποδεκτή και προβληματική γενικότερα. Παρόλα αυτά, το ΥΠΠΑΝ κατέληξε να στείλει στην νομική υπηρεσία νομοθεσία και κανονισμούς οι

οποίοι αναμένονται ότι θα καταλήξουν στην βουλή προς ψήφιση. Σχετική πρόσφατη έκθεση της ΕΠΑΠ ημερομηνίας 05/07/2021, ευρισκόμενη στον σύνδεσμο <http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/All/E2F44CF6FD54AC05C225870900285285?OpenDocument> αναφέρει εμπειριστατωμένα τις απόψεις της, σχετικά με το περιεχόμενο του αποτελέσματος αυτών των κανονισμών, της νομοθεσίας και της διαδικασίας που ακολουθήθηκε γενικότερα.

Μεταξύ των πολλών παραγράφων παρατηρήσεων της, οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν το νομοθετικό έργο γενικότερα, χάριν συντομίας εντοπίζονται τα ακόλουθα¹:

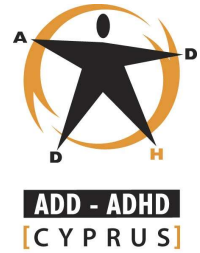
Δ12 [...] δεν επιτυγχάνεται ενιαία εκπαίδευση με την αλλαγή του συστήματος μόνο για παιδιά με συγκεκριμένες κατηγορίες χαρακτηριστικών, αλλά με την εφαρμογή ενός ενιαίου συστήματος αναφορικά με την εκπαίδευση όλων των παιδιών.

Δ.13 [...] η προτεινόμενη νομοθεσία δίνει έμφαση στη «στήριξη» και όχι στην εκπαίδευση (σημειώνεται ακόμη ότι δεν δίνεται ορισμός της «στήριξης» ούτε τεκμηριώνεται η διασύνδεση της με την εκπαίδευση). Δεν αντανακλά την ενιαία εκπαίδευση ως ορίζεται στο σχετικό δίκαιο και τα Γενικά Σχόλια των Επιτροπών του ΟΗΕ.

Δ.14 [...] Με το προτεινόμενο «νέο σύστημα» οι διαχωριστικές δομές συντηρούνται και ενδυναμώνονται και παρότι μετονομάζονται και αποκτούν ένα πιο συμβατό με τις έννοιες της διαφοροποίησης, των προσαρμογών και της ενίσχυσης της τεχνογνωσίας χαρακτήρα, δεν παύουν όμως να είναι διαχωριστικές δομές και διαφορετικά περιβάλλοντα [...] Δηλαδή, σε αντίθεση προς τα άρθρα 3(1) και 4(1) του Νόμου 113(I)/1999, ενός Νόμου που αφορά στην ένταξη (integration), τα οποία καθόριζαν ότι μόνο κατ' εξαίρεση ένα παιδί με «ειδικές ανάγκες» φοιτά σε «ειδικό» (διαχωριστικό) πλαίσιο, σήμερα με τον προτεινόμενο Νόμο, χωρίς καμία δικλείδα ασφαλείας που να καθιστά εξαίρεση τον διαχωρισμό, δυνητικά κάθε παιδί, στη βάση της «ευαλωτότητας» του, όπως αυτή ορίζεται στο νομοσχέδιο, υπόκειται σε διαχωριστικό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Δ15 [...] Ενόψει του διάχυτου διαχωρισμού που διέπει από την αρχή ως το τέλος το νέο σύστημα «ενιαίας εκπαίδευσης» που προτείνεται κατ' ισχυρισμών για συμμόρφωση με τις

¹ Συγκεκριμένες Διατάξεις από την Έκθεση της Επιτροπής.

δύο διεθνείς Συμβάσεις και ενώ γίνεται λόγος για ενιαία εκπαίδευση (*inclusive education*), στην πραγματικότητα, αυτό που κατοχυρώνεται με τον νέο Νόμο είναι μία «καλύτερη ένταξη» (*integration*) με παράλληλη διατήρηση του διαχωρισμού (*segregation*),

Δ.16 [...] Παρά το γεγονός ότι το Γραφείο (European Agency) υπέβαλε αναλυτικά σχόλια σε όλα τα στάδια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, εντούτοις, οι εν λόγω υποδείξεις δεν φαίνεται να λήφθηκαν σοβαρά υπόψη κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης νομοθεσίας. Δυστυχώς, διαπιστώνω ότι τα προσχέδια της νομοθεσίας που προωθεί το ΥΠΠΑΝ δεν συνιστούν εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, καθότι δεν εισάγουν ουσιαστικές διαρθρωτικές αλλαγές, παρά μόνο συντηρούν τη φιλοσοφία και τον πυρήνα των υφιστάμενων δομών, με άλλο ενδεχομένως όνομα ή ορολογία.

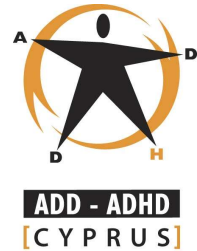
Δ.17 [...] Θεωρώ προβληματική την αποσπασματική αναθεώρηση συγκεκριμένων Νόμων ή/και Κανονισμών, χωρίς όμως αυτές οι τροποποιήσεις να εντάσσονται σε ένα ενιαίο πλαίσιο προσέγγισης της εκπαίδευσης γενικά [...]

Δ.18 [...] Επομένως, η εισαγωγή ενός νέου νομοθετικού πλαισίου για την *Ενιαία Εκπαίδευση* απαιτεί μια οριζόντια αναθεώρηση και προσαρμογή όλων των Νόμων και Κανονισμών που διέπουν σήμερα ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα [...]

Δ.19 [...] Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι, οποιαδήποτε νομοθετική πρόταση προωθηθεί για την *Ενιαία Εκπαίδευση* δεν μπορεί να αποτελείται από αποσπασματικές αναφορές και «εποικοδομητικές ασάφειες», αλλά πρέπει να περιλαμβάνει σαφείς ρυθμίσεις και διατάξεις για την αποτελεσματική και υποχρεωτική τους εφαρμογή [...]

Δ.22 [...] Για να ληφθεί μία απόφαση αναφορικά με παιδί το οποίο εμπίπτει σε κατηγορία «ευάλωτης ομάδας» [...] χρειάζονται πολλαπλές ενέργειες μέσα από ένα σύστημα το οποίο εκ των πραγμάτων δεν δύναται να αποδώσει γοργές και δίκαιες διασφαλίσεις Τουναντίον, εάν η εστίαση ήταν στην παροχή κατάλληλων μέσων, προσαρμογών και μαθησιακών μεθόδων και προσβασιμότητας σε κάθε μαθητή με σκοπό τη φοίτησή του στη γενική τάξη (*ενιαία εκπαίδευση*), η διαδικασία θα απλοποιείτο.

Δ.23 [...] οι πλείστοι εκ των οποίων, ως αναφέρεται στους Κανονισμούς, δεν βρίσκονται ανάμεσα σε όσους θα εκπαιδευτούν, έχουν εξαιρετικά αμφίβολη σχέση με τα θέματα της

ενιαίας εκπαίδευσης και επίσης θα κληθούν να αποφανθούν επί της εκπαίδευσης παιδιών [...]. Η παρείσφρηση δε, αλλότριων συμφερόντων, για οποιονδήποτε λόγο, πέραν της εξυπηρέτησης πρωταρχικά των συμφερόντων των παιδιών στη βάση των διεθνών Συμβάσεων, καθίσταται ένα εξαιρετικά πιθανό σενάριο.

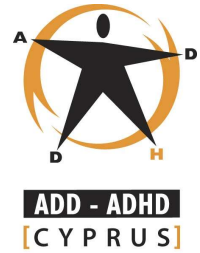
Δ.25 [...] Περαιτέρω, στον Κανονισμό 26(2)(ε) γίνεται λόγος για υποχρέωση του γονέα να ανταποκριθεί θετικά στην απόφαση της Ομάδας Αξιολόγησης και Στήριξης, παρέχοντας πληροφορίες και στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα από αυτήν. Δεν διασφαλίζεται όμως ότι τηρούνται τα δικαιώματα του παιδιού (και των γονέων υπό το φως όμως της αρχής της διαφύλαξης τους συμφέροντος του παιδιού κατά προτεραιότητα) στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [...].

Δ.26 [...] Στον προτεινόμενο Νόμο δεν γίνεται καμία αναφορά σε απολυτήριο ή/και πιστοποιητικό φοίτησης στη βάση της αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των παιδιών και της μη διάκρισης.

Δ.30 [...] Στη βάση των πιο πάνω παρατηρήσεων, είναι ευδιάκριτο ότι, **τα τελικά κείμενα, όπως διαμορφώθηκαν, δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα που καθόρισε ο ίδιος ο Φορέας που τα ετοίμασε. Επισημαίνεται δε ότι, το ΥΠΠΑΝ, παρότι ανέθεσε σε ανάδοχο Φορέα τη συγγραφή των κειμένων, εντούτοις δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα, αλλά αντίθετα, έχει την υποχρέωση να επαναξιολογήσει τη φιλοσοφία και το περιεχόμενο της προτεινόμενης νομοθεσίας, ώστε να διασφαλιστεί η συμβατότητα της με τις πρόνοιες της Σύμβασης, της ΣΔΑΑ, αλλά και με τις προδιαγραφές που έθεσαν οι αρμόδιες Επιτροπές των Ηνωμένων Εθνών** (βλ. Νομικό Πλαίσιο).

III. Προβλήματα με το θέμα των συνοδών:

Το θέμα των σχολικών συνοδών είναι ένα επαναλαμβανόμενο θέμα το οποίο εξ όσων γνωρίζουμε απασχολεί εδώ και χρόνια την επιτροπή παιδείας της βουλής. Οι πρόσφατες Εγκύκλιοι του ΥΠΠΑΝ, ημερ.30.06.2021 και 02.09.2021 για το «Καθεστώς εργοδότησης

σχολικών βοηθών/συνοδών παιδιών με ειδικές ανάγκες», επιβεβαιώνουν για ακόμα μία φορά πάγιες τακτικές οι οποίες προκαλούν δυσχέρεια και δεν λαμβάνουν καθόλου υπόψη την Αρχή της Διασφάλισης του Συμφέροντος του Παιδιού, η οποία ορίζεται στο Άρθρο 2, της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και το Κράτος μας έχει κυρώσει.

Η Επίτροπος Προστασίας των δικαιωμάτων του Παιδιού (ΕΠΔΠ), αναφορικά με τις διαδικασίες και τις διοικητικές πρακτικές σε σχέση με την ανάθεση συνοδών σε παιδιά που λαμβάνουν Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, το 2018, έχει κοινοποιήσει, δημόσια και ειδικά προς το Υπουργείο σας, την επίσημη θέση της η οποία βρίσκεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: <http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/All/66AFB356734D9811C2258345003B49B7?OpenDocument>

Παρόλα αυτά, οι εν λόγω εγκύκλιοι του ΥΠΠΑΝ, τρία χρόνια αργότερα, είναι πασιφανές ότι δεν έχουν λάβει καθόλου υπόψη την θέση της ΕΠΔΠ και ειδικά τις εισηγήσεις της στην παράγραφο 5. Η εγκύκλιος ημερ.30.06.2021, προσπαθεί να διασφαλίσει όλα τα εργασιακά δικαιώματα των συνοδών, χωρίς να ενδιαφέρεται το παραμικρό για τη Διασφάλιση του Συμφέροντος του Παιδιού και τα δικαιώματα των παιδιών, γονέων και κηδεμόνων γενικότερα.

Ένα παράδειγμα, που αποδεικνύει την πιο πάνω διαπίστωση είναι ότι πουθενά δεν υποδεικνύεται, ότι στην κάθε πρόσληψη για σχολικό συνοδό, είναι αδήριτη ανάγκη να συνεδριάζει η επιτροπή πρόσληψης, όπου θα λαμβάνει μέρος ο γονέας ή ο κηδεμόνας του παιδιού με ουσιαστικό ρόλο στην απόφαση που θα παρθεί. Αντίθετα όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, σε πολλές περιπτώσεις, ειδικά όταν το παιδί αλλάζει βαθμίδα, η υφιστάμενη συνοδός του παιδιού θα αντικατασταθεί από ένα άλλο άτομο που δεν γνωρίζει ή/και δεν μπορεί να διαχειριστεί τις εξειδικευμένες ανάγκες του.

Επίσης, στο έντυπο πρόσληψης ή/και αξιολόγησης της/του συνοδού, δεν υπάρχει οποιοδήποτε σημείο το οποίο να διασφαλίζει ότι το εν λόγω άτομο έχει τις κατάλληλες γνώσεις/δεξιότητες (π.χ. γνώση νοηματικής γλώσσας, υποστηρικτικής τεχνολογίας, διαχείρισης συμπεριφοράς κ.α.), ώστε να ανταποκριθεί στις αξιολογημένες ανάγκες και χαρακτηριστικά του παιδιού. Αντίθετα, αξιολογείται αν έχει ενθουσιασμό, σέβεται κ.α.

Ένα άλλο σοβαρό ζήτημα το οποίο οφείλουμε να φέρουμε επίσημα υπόψη σας, είναι το γεγονός ότι η σημερινή διαδικασία πρόσληψης σχολικών συνοδών, ουσιαστικά είναι παράνομη. Ποτέ δεν δόθηκε εξουσιοδότηση εκ μέρους του Υπουργικού Συμβουλίου να γίνονται προσλήψεις για συνοδούς προς κάλυψη αναγκών σε ειδικές μονάδες ή στήριξη μαθητών που λαμβάνουν εκπαίδευση σε κανονική τάξη. Στην νομοθεσία 113(i)1999, στο

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ V ΠΑΡΟΧΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 17, στην υποπαράγραφο 2 αναφέρει ότι [...] «Το Υπουργικό Συμβούλιο μεριμνά (α) Για την πρόσληψη του αναγκαίου επιστημονικού και άλλου προσωπικού». Η παρανομία σε σχέση με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου 77.128 πρόσκειται στο γεγονός, ότι το Υπουργικό Συμβούλιο δεν μπορούσε ποτέ με απόφαση του να αναθέσει την εξουσία ή αρμοδιότητα πρόσληψης σχολικών συνοδών προς στις σχολικές εφορείες, αφού η νομοθεσία περί σχολικών εφορειών 108(I)1997 προνοεί ότι μία τέτοια ανάθεση γίνεται μόνο με νόμο είτε με κανονισμούς. Προς διερεύνηση του θέματος αυτού, καλούμε το Υπουργείο σας όπως ζητήσει γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Κύπρου για επιβεβαίωση.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

I. Εισηγήσεις για την υφιστάμενη νομοθεσία Ειδικής Εκπαίδευσης:

Εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας μέχρι τη δημιουργία κοινά αποδεκτής νομοθεσίας Ενιαίας Εκπαίδευσης και έλεγχο από την Βουλή των όσων στρεβλώσεων αναφέραμε.

II. Εισηγήσεις για την αναμενόμενη νομοθεσία Ενιαίας Εκπαίδευσης:

Να απορριφθεί η φιλοσοφία δημιουργίας ξεχωριστής νομοθεσίας Ενιαίας Εκπαίδευσης και να δημιουργηθεί ΜΙΑ ενιαία νομοθεσία Ενιαίας Εκπαίδευσης η οποία θα καλύπτει όλες τις παραμέτρους που έχουν εντοπιστεί από την Επιτροπή Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, σε απόλυτη εναρμόνιση με τις διεθνείς συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων του δικαιωμάτων του παιδιού και των ΑΜΕΑ που η Κύπρος υπέγραψε. Μόνο μία τέτοια προσέγγιση μπορεί να καλύψει όλα τα παιδιά στην εκπαίδευση ΑΜΕΑ και μη ανάλογα με τις μαθησιακές δυσκολίες τους και τις εύλογες προσαρμογές που μπορεί να χρειάζονται. Εν κατακλείδι θα αντικαθιστά όλες τις νομοθεσίες εκπαίδευσης και οτιδήποτε άλλη κατεύθυνση, αποτελεί εκ γενετής προβληματική προσέγγιση.

III. Εισηγήσεις για το θέμα της εργοδότησης και την νομοθεσία των συνοδών:

Το ΥΠΠΑΝ μέχρι να εκπονηθεί κατάλληλο νομικό πλαίσιο, πρέπει να αναλάβει τις υποχρεώσεις του απέναντι στον θεσμό εργοδότησης των σχολικών βοηθών/συνοδών ως παροχή προς το παιδί και όχι του σχολείου, απαιτώντας το ίδιο, μέσω των αποφάσεων των Επαρχιακών Επιτροπών. Αρμοδιότητα της κάθε σχολικής συνοδού είναι να εξυπηρετεί τις εξατομικευμένες ανάγκες του μαθητή για τη διασφάλιση της θετικής του εξέλιξης.

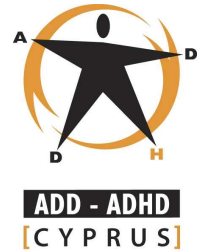
Η συνοδός πρέπει να είναι σταθερή και να τυγχάνει της έγκρισης του παιδιού και των γονέων του. Σε καμία περίπτωση, η συνοδός δεν πρέπει να αποκλείεται από το να είναι

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

αποκλειστική - ατομική, εκεί και όπου χρειάζεται, ανεξάρτητα από το πλαίσιο φοίτησης (π.χ. ειδικές μονάδες).

Για να διασφαλίζεται το καλώς νοούμενο συμφέρον του παιδιού και να τηρείται πλήρως η νομοθεσία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ν113(Ι)1999 και των σχετικών Κανονισμών της, οι Επαρχιακές Επιτροπές πρέπει να συμπληρώνουν την σχετική έκθεση του κανονισμού 13, αναφέροντας ξεκάθαρα αν το παιδί χρειάζεται σύνοδο, πόσες ώρες τον χρειάζεται, γιατί τον χρειάζεται, τι γνώσεις και ικανότητες απαιτούνται ώστε να καλύπτονται οι πιστοποιημένες αξιολογημένες ανάγκες του παιδιού και η ασφάλεια του.

Πέραν αυτών έχουμε υπόψη μας:

- Συγκριτική μελέτη ημερομηνίας Μαρτίου 2021, για τέσσερις χώρες (Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία και Ελλάδα), αναφορικά με τους σχολικούς συνοδούς στην ειδική εκπαίδευση η οποία έχει εκπονηθεί από την Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων η οποία μελετά τα προσόντα, τα καθήκοντα, τον τρόπο διορισμού, το πού υπάγονται, την κατάρτιση, καθώς και τον τρόπο αξιολόγησης των συνοδών. Μεταξύ των χωρών που εξετάζονται σημειώνεται ότι στη Γερμανία η οποία θεωρείται ως πολύ εξελιγμένη χώρα οι γονείς μπορούν να έχουν λόγο στην επιλογή του σχολικού βοηθού (με το μοντέλο γονέα-εργοδότη). Επίσης όσο αφορά τα προσόντα τους στην Γερμανία, σημειώνεται ότι τα καθήκοντα των βοηθών διαφοροποιούνται αναλόγως των προσόντων τους σε σχέση με τις ανάγκες των μαθητών.
- Εισήγηση που έχει γίνει για δημιουργία νομοθεσίας περί υποστηρικτικών βοηθών προς αντικατάσταση του καθεστώτος σχολικών συνοδών που τώρα έχουμε.

Εισήγηση μας στην πρώτη περίπτωση, είναι όπως το μοντέλο της προηγμένης χώρας Γερμανίας υιοθετηθεί, ούτως ώστε να αποφεύγονται τα προβλήματα που παρατηρούνται σήμερα και οι «μεσάζοντες». Το μοντέλο αυτό εξάλλου ήδη επικρατεί σε θέματα φροντίδας των ΑΜΕΑ στην Κύπρο και γίνεται.

Στην δεύτερη περίπτωση, αρκετές από τις πρόνοιες της εισήγησης μας βρίσκουν σύμφωνους αλλά όλες πρέπει να συζητηθούν και με τους Συνδέσμους μας. Ξεκάθαρη εισήγηση μας είναι όπως η εργοδότηση τους απομακρυνθεί από τις σχολικές εφορείες για τους λόγους που ήδη έχουν εξηγηθεί και το πλαίσιο μίας τέτοιας νομοθεσίας να περιλαμβάνεται εντός της ΜΙΑΣ νομοθεσίας Ενιαίας Εκπαίδευσης η οποία πρέπει να είναι μοναδική για τους λόγους που εξηγήθηκαν.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

- IV. Συμμετοχή των αντιπροσωπευτικών Οργανώσεων των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- V. Συμμετοχή γονέων και παιδιών με αναπηρίες στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που τους αφορούν.

Αυτά προς ενημέρωση του κοινοβουλευτικού σώματος καθώς και για τυχόν ενέργειες εκ μέρους του λόγω αρμοδιότητας.

Στην διάθεση σας για οποιοσδήποτε διευκρινήσεις,

Με εκτίμηση,

1. Πρόεδρος Συνδέσμου Στήριξης Ατόμων
με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής
με/χωρίς Υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ) Κύπρου
Τηλ.: 99 416496,

2. Γιούλα Πιτσιάλη,
Πρόεδρος Αγκαλιάς Ελπίδας
Παγκύπρια Οργάνωση Γονέων και Φίλων Παιδιών
με Εγκεφαλικές και άλλες Παραλύσεις
Τηλ.: 99 618187,

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

3. Στυλιανός Θεοδώρου
Πρόεδρος Παγκύπριου Συνδέσμου Σύνδρομο Ντάουν
Τηλ.: 99 484059,

4. Στέλιος Ασπρόφτας
Πρόεδρος Συνδέσμου Συγγενών και Φίλων Ατόμων με Αυτισμό «Μαζί»
Τηλ. 99 436892

5. Τασούλα Γεωργιάδου
Πρόεδρος Παγκύπριου Συνδέσμου για Άτομα με Αυτισμό
Τηλ.: 99 428000.